

โครงการบ้านทำสูงบนชุมชนต้นแบบสุขภาพ สหเวชศาสตร์ มวล.

ในปี 2567 คณาจารย์และนักศึกษาสำนักวิชาสหเวชศาสตร์ ร่วมกับศูนย์บริการวิชาการบูรณาการการเรียนการสอนกับรายวิชาเทคนิคการแพทย์ชุมชน Community Medical Technology ร่วมกับกิจกรรมต่างๆ ในโครงการของสำนักวิชาในพื้นที่อำเภอท่าศาลา โดยดำเนินกิจกรรมประเมินสุขภาพเบื้องต้นแก่ประชาชนทั่วไป กิจกรรมเยี่ยมบ้านเพื่อตรวจสุขภาพ ให้ความรู้และให้กำลังใจผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยติดเตียง กิจกรรมการให้ความรู้และการตรวจคัดกรองโรคทางระบบประสาท/ภาวะซีดแก่กลุ่มแรงงานต่างด้าวในชุมชนทำสูงบน ร่วมกับ อสม. และผู้ประกอบการในพื้นที่ในชุมชน รวมทั้งกิจกรรมอบรมการส่งเสริม ฟันฟู และการให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยเบื้องต้น แก่แกนนำ อสม. เพื่อสร้างความเข้มแข็งด้านการดูแลสุขภาพชุมชน มีเครือข่ายในการดูแลและให้คำปรึกษาด้านสุขภาพเบื้องต้นแก่สมาชิกในชุมชน ทำให้ชุมชนสามารถดูแลตนเองเพื่อยกระดับเป็นต้นแบบชุมชนด้านสุขภาพอย่างยั่งยืน

ผลการดำเนินงานในกลุ่มประชาชนทั่วไป กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มผู้ป่วยติดเตียง จำนวน 35 คน เพศชาย 10 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 และเพศหญิง 25 คน คิดเป็นร้อยละ 71.4 เพศชายมีอายุอยู่ระหว่าง 40 – 75 ปี ค่าดัชนีมวลกายส่วนใหญ่ปกติ ส่วนเพศหญิงมีอายุอยู่ระหว่าง 27 – 84 ปี มีค่าดัชนีมวลกายส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์อ้วนระดับที่ 1 การตรวจคัดกรองความเสี่ยงโรคไต โดยการเจาะเลือดเพื่อตรวจวัดระดับ BUN, Creatinine, eGFR และคำนวณหาระดับความเสี่ยงของการเป็นโรคไต ผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่มีความดันโลหิตสูงร้อยละ 75.4 ประวัติเป็นเบาหวานร้อยละ 27.8 มีระดับ BUN อยู่ในเกณฑ์ปกติร้อยละ 7.6 Cr อยู่ในเกณฑ์ปกติร้อยละ 54.5 ค่า eGFR ต่ำ รวมถึงการมีระดับความเสี่ยงของการเป็นโรคไตอยู่ในระดับสูงมากคิดเป็นร้อยละ 68.9 คนที่อายุน้อยกว่า 60 ปี ส่วนใหญ่มีความเสี่ยงสูงมากในการเกิดโรคในเพศชายและหญิง คิดเป็นร้อยละ 67 และ 50 ตามลำดับ คนที่อายุมากกว่า 60 ปี พบความเสี่ยงในการเกิดโรคไต อยู่ในเกณฑ์สูงมาก โดยเพศชายคิดเป็นร้อยละ 100 และเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 64 จากผู้เข้าร่วมโครงการทั้งหมด ซึ่งพบว่าความเสี่ยงต่อโรคไตในผู้เข้ารับบริการมีความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง การตรวจคัดกรองโรคเก๊าท์ผู้เข้ารับบริการจะให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงในการเกิดโรคเก๊าท์ ซึ่งพบว่าผู้เข้ารับบริการส่วนใหญ่อายุมากกว่า 60 ปี มีภาวะอ้วน ค่า BMI เกิน 22.9 กิโลกรัมต่อตารางเมตร ไม่มีประวัติความเจ็บป่วยและรักษาโรค ได้แก่ เบาหวาน ความดันโลหิตสูง ภาวะอ้วน โรคสะเก็ดเงิน โรคไต โรคเก๊าท์ เป็นต้น ไม่มีประวัติการใช้ยา เช่น aspirin, niacin, ethambutol เป็นต้น และมีคะแนนรวมเกี่ยวกับพฤติกรรมการดูแลตนเองที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงการมีกรดยูริกในเลือดสูงน้อยกว่าหรือเท่ากับ 16 คะแนน มีผู้ที่มีระดับกรดยูริกในเลือดปกติจำนวน 28 คน ผู้ที่มีระดับกรดยูริกในเลือดสูงกว่าปกติจำนวน 2 คน มีผู้ที่เป็นโรคไวรัสบีจำนวน 1 คน ผู้ที่มีภูมิคุ้มกันต่อเชื้อไวรัสบีจำนวน 12 คน และผู้ไม่มีภูมิคุ้มกันโรคไวรัสบีจำนวน 19 คน ในขณะที่การคัดกรองโรคไวรัสบี พบว่าไม่มีผู้ติดเชื้อไวรัสบี คิดเป็นร้อยละ 100 ของผู้มารับบริการ ทั้งนี้ ร้อยละ 59 ของผู้มารับบริการไม่มีการติดเชื้อไวรัสบีในร่างกาย และไม่มีภูมิคุ้มกันต่อเชื้อไวรัสบี บุคคลกลุ่มนี้มีความเสี่ยงที่จะได้รับเชื้อ หรือสัมผัสเชื้อ และเป็นโรคไวรัสบี อักเสบได้จึงควรติดตามและให้คำแนะนำผู้รับบริการในการฉีดวัคซีนป้องกันโรคไวรัสบี ให้ครบ 3 เข็ม สำหรับผู้ที่ติดเชื้อไวรัสบี 1 คน ควรได้รับการตรวจยืนยันที่หน่วยบริการสุขภาพตามสิทธิเพื่อเข้าสู่ระบบการรักษาโดยเร็วที่สุดและจะช่วยป้องกันภาวะแทรกซ้อนของการติดเชื้อไวรัสบี ในระยะยาวได้

จากการให้บริการวิชาการแก่กลุ่มแรงงานต่างด้าว มีผู้เข้ารับบริการทั้งหมด 30 คน เป็นเพศชายร้อยละ 100 มีอายุตั้งแต่ 23 – 50 ปี ส่วนใหญ่มีสัญชาติกัมพูชา คิดเป็นร้อยละ 93 โดยทุกคนได้รับการตรวจความดัน

โลหิต ตรวจปัสสาวะ และคัดกรองภาวะซีด ผลการตรวจพบว่าแรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่มีค่าความดันโลหิตอยู่ในเกณฑ์ปกติ และมีจำนวน 6 คนที่มีค่าความดันโลหิตสูงซึ่งแนะนำให้ทำการตรวจวัดซ้ำในครั้งต่อไป หากค่าความดันโลหิตยังคงสูง แนะนำให้พบแพทย์เพื่อวินิจฉัย ผลการตรวจปัสสาวะปกติร้อยละ 100 ส่วนการตรวจคัดกรองภาวะซีดพบว่าส่วนใหญ่มีระดับฮีโมโกลบินอยู่ในช่วงปกติ (ร้อยละ 73) และมีภาวะซีดเล็กน้อย ร้อยละ 27 ในจำนวนนี้มี 1 รายที่มีระดับฮีโมโกลบินต่ำ แนะนำให้ไปพบแพทย์เพื่อวินิจฉัยต่อไป เนื่องจากวิธีการที่ใช้ในการตรวจเป็นเพียงการตรวจคัดกรอง จึงได้แนะนำให้ผู้ที่มีการภาวะซีดเล็กน้อยลองปรับพฤติกรรมการบริโภค เน้นการทานอาหารที่มีธาตุเหล็ก วิตามินซี และสารอาหารครบ 5 หมู่ หลีกเลี่ยงการดื่มแอลกอฮอล์ สารพิษ หรือสารเคมี แล้วลองตรวจความสมบูรณ์ของเม็ดเลือดซ้ำอีกครั้งหนึ่ง เพื่อหาสาเหตุว่าเป็นภาวะโลหิตจางจากการขาดสารอาหารหรือโรคโลหิตจางที่เป็นผลจากพันธุกรรม